

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN HİZMET İÇİ EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Özkan AKMAN

Yrd. Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Nizip Eğitim Fakültesi, akmanozkan@hotmail.com

Erol KOÇOĞLU

Yrd. Doç. Dr., Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi, erolakademi@gmail.com

Received: 22.09.2016

Accepted: 15.12.2016

ÖZ

Araştırmanın amacı; hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetlerine yönelik görüşlerini incelemektir. Araştırmaya Gaziantep ili Nizip ilçesinden 16 öğretmeni katılmış fakat değerlendirmeye 12 öğretmen alınmıştır. Bu araştırma nitel araştırma teknikleriyle yürütülmüştür. Gerekli uzman görüşleri alınarak katılımcılara 6 açık uçlu soru yöneltilmiştir. Elde edilen veriler kategorileştirilerek tablolar oluşturulmuştur. Oluşturulan tablolardan çıkan sonuçlara göre; sosyal bilgiler öğretmenleri hizmet içi eğitim faaliyetlerini çok verimli bulduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar bu kurslar sayesinde derste uygulamalı olarak daha verimli ders işlediklerini, zamana ve mekâna bağlı kalmadan öğrenmenin nasıl gerçekleştiğini kavramalarına yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Hizmet içi eğitim kurslarına katılan öğretmenler kursta öğrendiği alternatif öğretim yöntem ve tekniklerini sınıf ortamında da kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu çalışma, hizmet içi eğitim faaliyetlerinde alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarıyla birlikte alternatif öğretim teknik ve yöntemlerine de yer verilmesi gerektiğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, hizmet içi eğitim, öğretmen görüşleri.

EVALUATION OF SOCIAL STUDIES TEACHERS' OPINIONS TOWARDS IN-SERVICE EDUCATION

ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate social studies teachers' opinions taking part in in-service education about in-service-education. In the study, 16 teachers who are from Nizip county, Gaziantep province participated in the research, however opinions of 12 teachers were evaluated. The study was conducted by qualitative reseach techniques. Open-ended six questions taking expert opinions were asked to teachers. The tables were formed through categorized data. According to the tables, the social studies teachers stated that in-service education training was highly efficient. The participants informed that the traning improved education quality and helped to understand how learning took place without independent from the time and place. The study showed that in-service education should be also involved in alternative teaching techniques and methods with alternative measurement and evaluation approaches.

Keywords: Social studies, in-service-education, teachers' perceptions.

GİRİŞ

Çağımızda sosyal, ekonomik ve teknolojik alanda gelişen hızlı değişim eğitimi de etkilemektedir. Öğretmenlerin lisans düzeyinde almış oldukları mesleki bilgilerin bir kısmı zamanla geçerliliğini yitirirken bir kısmının da etkililiği azalmaktadır. Değişime ayak uyduramayan eğitim sisteminin de başarıya ulaşması mümkün değildir. Bireylerin gelişimlerinde çok büyük öneme sahip olan öğretmenlerin de değişen ve gelişen eğitim sistemine adapte olabilmek için eğitime ihtiyaç duymaktadırlar. Bu amaçla Milli Eğitim Bakanlığında (MEB) eğitim sisteminin başarıya ulaşabilmesi amacıyla hizmet içi eğitim faaliyetlerle bunu sistematik hale getirmeye çabalamaktadır. MEB (1995), hizmet içi eğitim faaliyetlerinin hedeflerini şu şekilde sıralamaktadır:

- *Hizmet öncesi eğitimden gelen personelin kuruma intibakını sağlamak,*
- *Personele Türk Milli Eğitiminin amaç ve ilkelerini bir bütünlük içinde kavrama ve yorumlamada ortak görüş sağlamak ve uygulamada birlik kazandırmak,*
- *Mesleki yeterlilik açısından, hizmet öncesi eğitimin eksikliklerini tamamlamak,*
- *Eğitim alanındaki yeniliklerin, gelişmelerin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak,*
- *Personelin mesleki yeterlik ve anlayışlarını geliştirmek,*
- *İstekli ve yetenekli personelin, mesleklerinin üst kademelerine geçişlerini sağlamak,*
- *Farklı eğitim görenler için, yan geçişleri sağlayacak tamamlama eğitimi yapmak,*
- *Türk Milli Eğitim politikasını yorumlamada bütünlük kazandırmak,*
- *Eğitime ait temel prensip ve teknikleri uygulamada birlik sağlamak,*
- *Eğitim sisteminin geliştirilmesine destek olmak.*

Bilginin elde edilmesinde ve yayılmasında eğitimin niteliğinin artması çok büyük bir öneme sahiptir (Özaydınlık vd., 2014). Niteliğin artmasındaki kasıt; öğretmen niteliğinin artmasıdır (Darling-Hammond vd., 2005). Bu yüzden öğretmenlerin çağın gereklerine uygun olarak kendini yetiştirmesi ve toplumda itici bir güç olarak kendini her fırsatta yenilemesi toplumun çağdaş devletler seviyesine gelmesinde büyük rol oynamaktadır (Kayabaşı, 2008). 1980'li yıllardan itibaren öğretmen niteliğinin artmasıyla öğrencilerin etkililiği ve veriminin artacağı bulgusuyla öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik birçok çalışma yapılmıştır (TED, 2009). Seferoğlu (2004) öğretmen niteliklerinin artmasının sadece belirli standartlara ulaşmasıyla mümkün olduğunu belirtmiştir. Bu amaçla Türkiye'de hizmet içi eğitim faaliyetlerinin de amacına uygunluğunun tam olarak tespit edilmesi, varsa eksikliklerin belirlenip uygulayıcılara ve yöneticilere bildirilmesi açısından bu çalışma da önemli olduğu düşünülmektedir.

Yapılan birçok araştırmada öğretmenlerin aktif öğrenme-öğretme yöntem ve teknikler ile alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerini yeterli derecede bilmedikleri görülmektedir (Özyürek, 1981). Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin gerekliliğini ortaya koymaktadır. MEB'in hizmet içi eğitim faaliyeti ile ilgili bir çok çalışması ve uygulaması olmasına rağmen ortak bir akıl olarak amacına uygun bir şekilde öğretmenlerin mesleki

gelişimlerine tam anlamıyla uyumlu bir şekilde olmadığı da birçok araştırmacının ortak sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır (Özyürek, 1981; Taymaz vd., 1997; Boydak,1999; Aytaç, 2000; Bağcı vd., 2000).

Bununla birlikte hizmet içi eğitim faaliyetlerin öğretmenlerin yaratıcı düşünme ve yeterliliklerinin büyük ölçüde artacağı görüşüne sahip çalışmalar da bulunmaktadır (Adigüzel, 2014; Yönel, 2004; Karadağ, 2012).

Asıl önemli husus ise; öğretmenlerin ne hissettiği, ne istediği, neye ihtiyaç duyduğu, hizmet içi eğitimden ne beklediği sorusudur. Maalesef hizmet içi eğitim faaliyetleri planlanırken öğretmen görüşlerinden yararlanılmamaktadır. Ersoy'da (2007) Birçok branş öğretmeninde bu durum görüldüğü gibi sosyal bilgiler öğretmenlerinde de hizmet içi eğitimi eğitim faaliyetlerinde öğretmen görüşlerinden yararlanılmadığı ifade etmektedir. Bu yüzden amacı iyi bir vatandaş yetiştirmek olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin kendilerini körelmiş hissetmeleri, öğrenme ve araştırma isteği duymamaları, öğrenci başarısızlıklarının da kendilerini sorumlu tutmamaları gibi birçok sorunla karşı karşıya oldukları bilinen bir gerçektir (Aslan, 2008). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin bu sorunların farkına varması ve onların kişisel gelişimlerine fayda sağlaması amacıyla hizmet içi eğitim, kurs, seminer ve benzeri çalışmalara katılmaları sorunun çözümüne yönelik adımlar olarak kabul edilmektedir (Aslan, 2008).

Saban (2000) hizmet içi eğitimde yeni yaklaşımlar konulu araştırmasında, herhangi bir okulun başarısının okulda görev yapan öğretmenin bireysel ya da grup olarak kendini geliştirmesine ve başarısına bağlı olarak gerçekleştiğini ifade etmektedir. Richert (1991) ise kendini geliştirmek isteyen öğretmenlerin şahsi çabalarının mesleki gelişim sağlamada yeterli olmadığını belirtmiştir.

12. milli eğitim şurasında öğretmenlerin üç yılda bir kez hizmet içi eğitim faaliyetlerinde bulunması gerektiği önerilmiştir (Akyüz, 1999). Bütün bu önlemlere rağmen gerekli çalışmaların da yapılmadığı görülmektedir (Çetinkaya vd., 1999; Çevikbaş, 2002). Pehlivan (1997) yapmış olduğu bir çalışmada; kurumların eğitim ihtiyaçlarının tam olarak belirlenmemesi, tesis ve araç gereçlerin eksikliği, eğitimi verecek kişinin alan uzmanı olmaması gibi hizmet içi faaliyetlerde yapılan eksikleri dile getirmiştir. Bu eksiklik ve hataları göz önüne alan MEB'de 30.11.2015 tarihinde aşağıdaki kararları alarak hizmet içi eğitim faaliyetlerinin kalitesini artırmaya çalışmaktadır (MEB, 2015).

- *Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin öncelikle hizmet içi eğitim enstitüleri, turizm ve otelcilik okulları ve öğretmen evlerinde yapılması*
- *Birimlerin taslak 2016 yılı hizmet içi eğitim planı ile ilgili değişiklik taleplerinin değerlendirilmesi ve olabildiğince karşılıklı mutabakat sağlanması,*
- *Hizmet içi eğitim faaliyetleri iptal teklilerinin zorunlu olmadıkça yapılmaması, iptal edilmesi zorunlu olan faaliyetlerin en geç 20 gün önceden sorumlu genel müdürlüğe bildirilmesi,*
- *Teorik eğitimlerle bir derse birden fazla eğitim görevlisinin görevlendirilmesi. Sadece uygulama farklı alan bilgisi gerektiren eğitimlerde ikinci veya üçüncü eğitim görevlisi teklif edilmesi,*
- *Standart eğitim programlarının uygulanması,*

- Sınıf sayısının üç veya daha fazla olduğu durumlar ile katılımcı sayısının 100'den fazla olduğu durumlarda eğitim yönetici yardımcılarının teklif edilmesi,
- Açılış tekliflerinin faaliyet başlangıcına göre 15 gün önceden bildirilmesi,
- Eğitim yönetici ve eğitim görevlileri seçimlerde tecrübeli personele öncelik verilmesi,
- Eğitim yöneticilerine görevlerine ilişkin bilgilendirme amaçlı eğitim yönetici geliştirme programının hazırlanması,
- Kursiyer ve program değişiklerinin en geç 5 gün önceden sorumlu genel müdürlüğe yazı ile bildirilmesi,
- Biten faaliyetlerin faaliyet dosyalarının en geç 10 gün içinde sorumlu genel müdürlüğe teslim edilmesi,
- Hizmet içi eğitim enstitülerin kalite standartlarının artırılması,
- Eğitim ihtiyaç anket sonuçlarının hizmet içi eğitim faaliyetlerinin planlanmasında dikkate alınması,
- Daha önceden de yapıldığı gibi okul yöneticileri ile özel öğretim kurumlarının yönetici konumundaki personele hizmet içi eğitimlerin insan kaynakları genel müdürlüğünce düzenlenmesi.

Türkiye'de hizmet içi eğitim faaliyetleri, MEB'e bağlı İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğünce planlanmaktadır. Hizmet içi eğitim faaliyetleri merkezi ve mahalli olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bu faaliyetler yıllık olarak belirlenir ve sınırlı sayıda öğretmenler tarafından gerçekleştirildiği için tüm öğretmenlerinin faydalanması güç ve imkansız olarak görülmektedir (Kaya vd., 2004). 2015 eğitim öğretim yılında sosyal bilgiler öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri Tablo 1' de belirtilmiştir.

Tablo 1. 2014 -2015 MEB'e Bağlı Merkezi ve Yerel Eğitim Faaliyetlerinin Dağılımı

Merkezi Eğitim Faaliyet Adı	Katılımcılar	Faaliyet Yeri	Faaliyet Başlama – Bitiş Tarihi	Katılımcı Sayısı	İlgili Genel Müdürlük
Hukuk ve Adalet Dersi Kursu	Hukuk ve Adalet Dersi Okutabilen Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinden Resen Seçilenler	Ankara Başkent Öğretmenevi	2.3.2015 4.3.2015	81	Temel Eğitim Genel Müdürlüğü
Yerel Eğitim Faaliyet Adı	Katılımcılar	Faaliyet Yeri	Faaliyet Başlama – Bitiş Tarihi	Katılımcı Sayısı	İlgili Müdürlük
E-Okul ve TEFBİS Uygulamaları	Nizip ilçesindeki Okullarda bu işlerden sorumlu yönetici, öğretmen ve personel	İbni Sina Anadolu Lisesi	16.2.2015 20.2.2015	40	Nizip İlçe MEM
İletişim ve Etkili Sunuş Teknikleri Kursu	Nizip İlçesindeki istekli tüm öğretmenler	Mevlana Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	23.2.2015 27.2.2015	40	Nizip İlçe MEM

Etkili Sınıf Yönetimi Kursu	Nizip İlçesindeki istekli tüm öğretmenler	Hatice Seyit Çeker İlkokulu	23.3.2015 24.3.2015	40	Nizip İlçe MEM
Öğretim Etkinliklerini Tasarlama ve Uygulama Semineri	Nizip İlçesindeki istekli tüm öğretmenler	İbni Sina Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	4.5.2015 6.5.2015	40	Nizip İlçe MEM
Proje Hazırlama ve Hibe Programları	Nizip ilçesindeki istekli öğretmenlere	Alkan Kız Meslek Teknik Anadolu Lisesi	15.6.2015 19.6.2015	30	Nizip İlçe MEM
Kurum Kültürü Semineri	Nizip ilçesindeki İstekli Öğretmen, Yönetici ve personel	Hatice Seyit Çeker İlkokulu	7.9.2015 11.9.2015	40	Nizip İlçe MEM
Eğitim Kurumlarında Suç ve Şiddeti Önleme Kursu	Nizip İlçesindeki istekli tüm idareci ve öğretmenler	Hatice Seyit Çeker İlkokulu	5.10.2015 9.10.2015	40	Nizip İlçe MEM
Etkili Sınıf Yönetimi Kursu	Nizip ilçesindeki tüm idareci ve öğretmenler	Hatice Seyit Çeker İlkokulu	23.11.2015 24.11.2015	40	Nizip İlçe MEM

Tablo 1'de görüldüğü gibi sosyal bilgiler öğretmenlerinin katılabileceği 9 adet hizmet içi eğitime yönelik kurs bulunmaktadır. Bunlardan sadece 1 tanesi spesifik olarak sosyal bilgiler öğretmenlerine yönelik, diğer 8 tanesi ise tüm öğretmenlere yöneliktir. Amacı iyi bir vatandaş yetiştirmek olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının ve bu eğitime katılmaya yönelik duygu, düşünce ve görüşlerinin ne olduğunun bilinmesi sosyal bilgiler öğretim programının etkililiğini artıracığı için önemli görülmektedir. Bu yüzden bu araştırma, sosyal bilgiler öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetlerine yönelik görüşlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Hizmet içi eğitime ilişkin görüşleriniz nelerdir? Açıklayınız.
2. Hizmet içi eğitime ilişkin beklentileriniz karşılandı mı? Ne şekilde?
3. Hizmet içi eğitimde edindiğiniz bilgi ve deneyimlerden yararlandınız mı? Nasıl?
4. Hizmet içi eğitimde öğrendiğiniz pedagojik bilgileri derslerinizde bir yöntem olarak kullandınız mı? Nasıl? Açıklayınız.
5. Hizmet içi eğitime ilişkin beklentileriniz nedir? Kısaca açıklayınız.
6. Gelecekteki hizmet içi eğitime yönelik önerileriniz nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın bu kısmında çalışma deseni, katılımcılar, veri toplama araçları ve verilerin analizlerinden oluşmaktadır.

Araştırmanın Deseni

Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile yürütülmüştür. Bu teknikte, araştırmacı önceden sormayı planladığı soruları içeren görüşme protokolünü hazırlar. Buna karşın araştırmacı görüşmenin akışına bağlı olarak değişik yan ya da alt sorularla görüşmenin akışını etkileyebilir ve kişinin yanıtlarını açmasını, ayrıntılandırmasını sağlayabilir. Eğer kişi görüşme esnasında belli soruların yanıtlarını başka soruların içerisinde yanıtlamış ise araştırmacı bu soruları sormayabilir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği sahip olduğu belirli düzeyde standartlık ve aynı zamanda esneklik nedeniyle eğitim çalışmalarında sıklıkla kullanılır (Türnüklü, 2000). Nitel araştırma tekniklerinin doğal ortama duyarlılık sağlaması, araştırmacının katılımcı rolü olması, bütüncül bir yaklaşıma sahip olması, algıların ortaya konmasını sağlaması, araştırma deseninde esnekliği olması ve tümevarımcı bir analize sahip olması önemli özellikleridir (Yıldırım ve Şimşek, 2000).

Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcıları Gaziantep ili Nizip ilçesinde mahalli ve merkezi hizmet içi eğitim kurslarına katılan sosyal bilgiler öğretmenleriyle sınırlıdır. Araştırmada amaçlı örnekleme yolu izlenmiştir. Nitel araştırmalarda, örnekleme derinlemesine araştırabilmek için örneklem grubu küçüktür. Bu nedenle rastgele örneklem seçimi yerine, amaçlı örnekleme tercih edilir (Miles ve Huberman, 1994). Ortaokullarda görev yapan 16 sosyal bilgiler öğretmeni amaçlı olarak belirlenmiş fakat 4 öğretmen ile zaman probleminin yaşanması veya araştırmaya vermiş oldukları cevapların amaca uygun olmaması yüzünden araştırma, 12 sosyal bilgiler öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin cinsiyetlerine, öğrenim durumlarına, öğretmenlik kıdemlerine ve hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılma durumlarına ilişkin bilgiler Tablo 2’de yer almaktadır:

Tablo 2. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Cinsiyet, Mezun Olduğu Lise Türü, Öğrenim Durumları, Kıdemleri ve Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlere Katılma Durumuna İlişkin Dağılım

Cinsiyet	f	%
Erkek	6	50
Bayan	6	50
Toplam	12	100
Mezun olduğu lise türü	f	%
Düz lise	6	50
Meslek lisesi	2	16.6
Anadolu Lisesi	3	25
Fen lisesi	1	8.4
Toplam	12	100
Öğrenim durumu	f	%
Lisans	9	75
Yüksek lisans	3	25
Toplam	12	100
Öğretmenlik kıdemi	f	%
1-5 Yıl	5	41.6
6-10 Yıl	4	33.3

11-15 Yıl	2	16.6
16-20 Yıl	1	8.5
Toplam	12	100
Hİ eğitim faaliyetlerine katılma durumu	f	%
Mahalli	10	84.4
Merkezi	2	16,6
Toplam	12	100

Tablo 2 incelendiğine bayan ve erkek oranlarının birbirine denk olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin yarısı düz lise mezunu olduğu; fen lisesi, meslek lisesi ve Anadolu lisesi mezunu öğretmenlerinin de olduğu görülmektedir. Katılımcıların yüzde 75'i lisans, yüzde 25'inin yüksek lisans mezunudur. Katılımcıların meslekte 1-5 yıl ve 6-10 yıl arasında olanların daha yoğunlukta olduğu görülmektedir. Katılımcıların hizmet içi eğitime katılmaları ise daha çok mahalli olanlara katıldıkları görülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışma; veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilmiştir. Bu teknik sayesinde araştırmacı araştırdığı konuyu derinlemesine soru sorma ve cevabı tam olarak anlamamışsa tekrar soru sorarak durumu açık hale getirmesi bakımından avantajlıdır (Çepni, 2005). Araştırmacı tarafından hazırlanmış 10 açık uçlu soru sosyal bilgiler öğretmenlerine yöneltilmiştir. Soruların ilk dördü Tablo 2'de belirtilen demografik bilgilere yönelik sorular, 6'sı ise hizmet içi eğitim faaliyetlerine yönelik açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Açık uçlu sorular iki alan uzmanına kapsam ve görünüş geçerliği açısından incelenmiş ve görüş birliğine varılmıştır. Uzmanlardan birisi sosyal bilgiler alanında, diğeri ise eğitim bilimleri alanında bir üniversitede öğretim üyesi olarak çalışmaktadırlar.

Araştırmacıların 4 tanesi görüşmelerin ses kayıt cihazına kaydedilmesini kabul etmiş fakat 8 tanesi kabul etmemiştir. Ses kayıtları alınan görüşmeler metne dönüştürüldükten sonra katılımcılara eksiklik veya hatalı bir şey varsa doğrulaması yönünde bilgilendirme yapılmıştır. Bu sayede görüşmelerin güvenilirliği sağlanmıştır. Diğer katılımcılar araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formuna bağlı kalınarak yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi betimsel ve içerik analizi yoluyla incelenmiş ve araştırma problemlerine uygun olarak kodlaması gerçekleştirilmiştir. İçerik analizini Büyüköztürk vd. (2008), kuralları belli şekilde kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin yinelenen bir teknik olarak tanımlamaktadır. İçerik analizi için araştırmada daha önceden belirlenen temalar özetlenmiştir. Daha sonra temalar belirlenerek kodlama ve kategorileştirme yapılmıştır. Gereksiz kodlamalar çıkartılmış eklenmesi gerekenler ise eklenmiştir. Bu araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla katılımcılara, araştırmanın gerekçesini ve alana olan katkısı ayrıntılı bir şekilde anlatılarak katılımcıların gönüllü olarak sorulara içtenlikle cevap vermesi sağlanmıştır. Katılımcılara soruları cevaplamaları için gerekli zaman verilmiştir. Hazırlanan sorular için uzman görüşlerinden faydalanılarak içerik ve kapsam geçerliliği

sağlanmıştır. Araştırmanın geçerliliğini sağlamak amacıyla veriler ayrı ayrı analiz edilmiş ve her bir veri kaynağından elde edilen tema ve alt temaların birbirlerini desteklediği görülmüştür. Ayrıca verilerin toplanılmasında katılımcılar yönlendirilmemesine dikkat edilmiştir. Araştırma sürecinde tündengelemlim ve tümevarım yolu izlenmiştir. Kategorilerin isimlendirilmesinde ise katılımcılara "Ö1,Ö2...Ö12" olarak isimlendirilmiştir. Sonuç olarak her bir katılımcının konu hakkındaki görüşlerinin ayrı ayrı görülebileceği tablolar elde edilmiştir.

BULGULAR

Yöneltilen her bir soru için, katılımcılardan elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur. Katılımcıların hizmet içi eğitim kursuna ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 3'te belirtilmiştir.

Tablo 3. Hizmet İçi Eğitim Kursuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Katılımcılar	Kategoriler		
	Verimlilik	Olumlu yönler	Olumsuz yönler
Ö1	Verimli	Mesleki gelişim açısından yeni şeyler öğreniyorum.	3 gün gibi kısa zamanda tamamlanıyor.
Ö2	Verimli	Yeni uygulamaları öğrenme fırsatı buluyorum.	Eğitmenlerin bazılarının alan uzmanı olmadığını düşünüyorum.
Ö3	Verimli	Eksikliklerimi tamamlama fırsatını buluyorum.	Zamanlama güzel yapılmıyor.
Ö4	Verimsiz	-	Hİ kursunun katılımcılara bir şey kattığını düşünmüyorum.
Ö5	Verimli	Meslektaşlarımla bir arada olup onlarla fikir alışverişinde bulunma fırsatı buluyorum.	Katılımcılar bazen amaçsız katıldığını görüyorum.
Ö6	Verimli	Teknolojik yenilikleri eğitimde kullanmayı öğreniyorum.	-
Ö7	Verimli	Mesleki anlamda doyum elde ediyorum.	-
Ö8	Verimsiz	-	Çok kısaydı.
Ö9	Verimsiz	-	Akademisyenlerin sayısı azdı.
Ö10	Verimli	Daha sık tekrarlanması gerektiğini düşünüyorum.	Torpilli kişiler seçilmiş. Ben de buraya gelmek için araya bir tanıdık koydum.
Ö11	Verimli	İş birliği ve ekip çalışmasının önemini daha iyi kavradım.	Planlama çok güzel değildi.
Ö12	Verimli	Öğretmenlikte saygımın artmasına ve iyi imaj sahibi olmamda bana katkı sağladı.	-

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların çoğunun hizmet içi eğitimi verimli olarak görürken bir kısmı da verimsiz görmektedir. Katılımcılar hizmet içi eğitimi, mesleki gelişim ve kendi eksikliklerini görmesi açısından ve yeni şeyler öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca iş birliği ve ekip çalışmasının yanında öğretmenlik mesleğine olan saygının artmasında katkı sağladıklarını ifade etmişlerdir. Zaman konusunda plansızlık, eğitimcilerin yetersizliği ve eksikliği gibi konularda da eleştirilerde bulunmuşlardır. Katılımcılar hizmet içi eğitime ilişkin görüşlerinden sonra, bu hizmet içi eğitime ilişkin beklentileri araştırılmıştır. Katılımcıların hizmet içi eğitim beklentilerinin karşılanma durumuna ilişkin analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Hizmet İçi Eğitime İlişkin Öğretmenlerin Beklentilerinin Karşılanma Durumu

Katılımcılar	Kategoriler		
	Beklenti düzeyi	Olumlu yönler	Olumsuz yönler
Ö1	Yüksek	Eğitimin kalitesini arttırmaktadır	Katılımcıların içinde derslerden sıkıldık biraz da tatil yapalım diye gelenlerin varlığı bizi üzdü.
Ö2	Yüksek	Öğretmenler arasındaki eşitlik sağladığını düşünüyorum.	-
Ö3	Yüksek	Bireysel olarak öğrenme sorumluluğu kazandım.	-
Ö4	Yüksek	Uzman kişilerden faydalandım.	-
Ö5	Yüksek	Zamana ve mekâna bağlı kalmadan serbestçe ifade özgürlüğüm oldu.	-
Ö6	Yüksek	Mesleki Açıdan Kendimin Geliştirmesine imkan Sağladı.	-
Ö7	Düşük	-	Çalışanların Dinlenme, Eğlenme Gibi Sosyal Gereksinimler için Ayırdıkları Zamanını Azaltmaktadır
Ö8	Yüksek	Katılımcı Açısından, Hizmet içi Eğitimin Ekonomik Boyutunu Azaltmaktadır	-
Ö9	Yüksek	Anlamadığım Konuları istediği Kadar Tekrar Etme fırsatı buldum.	-
Ö10	Yüksek	İstedğim anda konunun ilerleyişini düzenleyebilme fırsatı buldum.	-
Ö11	Yüksek	Hizmet içi eğitim faaliyetlerine yönelik olumlu tutum kazanmama neden oldu.	-
Ö12	Düşük	-	Bilgisayar ve iletişim teknolojilerine bağımlı olmayı arttırmaktadır.

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların çoğunun hizmet içi eğitimden beklentilerinin karşılandığını, katılımcıların bazılarının beklentilerine karşılık bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Olumlu beklenti olarak; eğitimin kalitesini artırdığını, zamana ve mekâna bağlı kalmadan öğrenmenin nasıl gerçekleştiğini kavramalarına yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca mesleki açıdan kendilerinin gelişmesine katkıda buldukları da belirtmişlerdir. Olumsuz olarak da; katılımcıların amaçsız ve sadece değişik yer görme veya tatil yapma amacıyla gelmesi, eğitimcileri teknolojiye daha da fazla bağlı oldukları gibi eleştirilerde bulunmuşlardır. Katılımcıların hizmet içi eğitim beklentilerinin karşılanma durumuna ilişkin görüşlerinden sonra, hizmet içi eğitim kursundan yararlanmaya ilişkin öğretmen görüşleri araştırılmıştır. Katılımcıların hizmet içi eğitimden yararlanmaya ilişkin öğretmen görüşleri ilişkin verilen cevapların analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Hizmet İçi Eğitimden Yararlanmaya İlişkin Öğretmen Görüşleri

Katılımcılar	Kategoriler			
	Deneyim kazanma	Teknolojik olarak	Pedagojik olarak	Alan bilgisi olarak
Ö1	Evet	İnteraktif tahtanın kullanımını öğrendim.	Bir konunun öğretiminde İnteraktif tahta ile birlikte hangi yöntemle ders anlatacağım hakkında fikir sahibi oldum.	Alan bilgisine yönelik bir şey öğrenmedim.
Ö2	Evet	Fatih projesi hakkında daha fazla bilgi öğrendim.	Fatih projesinin bir adımı olan interaktif tahtanın derste nasıl etkili olacağı ile bilgi sahibi oldum.	Alan bilgime olan bir katkı göremedim.
Ö3	Evet	Ders yazılımları hakkında bilgi sahibi oldum.	Alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını akademik olarak öğrenme fırsatını buldum.	Yeni ders konuları ve müfredat değişikliklerini öğrendim.
Ö4	Evet	Öğrencilerimle ders kapsamında mobil iletişimle kazanımları öğretiyorum.	Klasik (Çoktan Seçmeli Test, Doğru-Yanlış Testi, Açık Uçlu Soru vb.) ve tamamlayıcı (Kontrol Listesi, Dereceleme Ölçeği, Dereceli Puanlama Anahtarı, Özdeğerlendirme Formu, Akran Değerlendirme Formu vb.) ölçme araçlarını geliştirmeyi...	Sosyal Bilgiler öğrenme alanlarını, formasyon ve teknoloji bilgim ile bütünleştirerek ders öğretmeyi...
Ö5	Evet	Kavram haritası, grafik çizme (İnspration, Excel vb.) programlarını kullanmayı	Öğrenci performansını klasik ve alternatif (tamamlayıcı) ölçme araçları ile değerlendirmeyi...	Sosyal Bilgiler dersine ait içerik, teknoloji ve formasyon bilgimi başarılı şekilde birleştirmeyi...

Ö6	Evet	Ofis programlarını (Word, Excel ve Powerpoint gibi) kullanmayı	Farklı stratejilerini (Stratejisi, Buluş Stratejisi, Araştırma-İnceleme Stratejisi vb.) uygulamayı...	öğretme (Sunuş Stratejisi, vb.)	Çok uzun temalar çok kısa zamanda yüzeysel bir şekilde verildi.
Ö7	Evet	Sosyal Bilgiler dersinin farklı öğrenme alanlarına uygun bilgisayar destekli teknolojileri kullanmayı	Öğrenme teorisi ve kuramlarını (Yapısalcı Öğrenme, Çoklu Zekâ Teorisi, Proje-tabanlı Öğretim vb.)...	Öğrenme teorisi ve kuramlarını (Yapısalcı Öğrenme, Çoklu Zekâ Teorisi, Proje-tabanlı Öğretim vb.)...	Kurs konuları parçalı değil de bir bütün için verildiği için anlaşılması zor oldu
Ö8	Evet	Sosyal Bilgiler dersinin farklı öğrenme alanlarını öğretirken tablet bilgisayar ve akıllı tahta kullanmayı	Farklı öğretim tekniklerini (Beyin fırtınası, Altı Şapkalı Düşünme, Gösteri, Metafor vb.) uygulamayı...	Farklı öğretim tekniklerini (Beyin fırtınası, Altı Şapkalı Düşünme, Gösteri, Metafor vb.) uygulamayı...	Sosyal Bilgiler konularını öğretirken formasyon ve teknoloji bilginin sayesinde öğrencilerimin öğrenmelerinin değerini artırmayı...
Ö9	Hayır	-	-	-	-
Ö10	Evet	Sosyal Bilgiler dersinde öğretim teknolojileri içeren sınıf etkinlik ve projeleri geliştirmeyi...	Öğretim yöntem, teknik ve taktikleri ayrıntılı öğrenme fırsatını buldum.	Öğretim yöntem, teknik ve taktikleri ayrıntılı öğrenme fırsatını buldum.	
Ö11	Evet		Farklı öğretim tekniklerini (Beyin fırtınası, Altı Şapkalı Düşünme, Gösteri, Metafor vb.) uygulamayı...	Farklı öğretim tekniklerini (Beyin fırtınası, Altı Şapkalı Düşünme, Gösteri, Metafor vb.) uygulamayı...	
Ö12	Hayır	-	-	-	-

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların büyük bir çoğunluğunun hizmet içi eğitimden bilgi ve deneyim olarak faydalandıklarını, küçük bir kısmı ise faydalanmadığını belirtmişlerdir. Hizmet içi eğitimi; teknoloji, pedagoji ve alan bilgisi olarak kategorilere ayrıldığında teknoloji boyutunda; interaktif tahtanın kullanımı, ders yazılımları, mobil teknolojileri kullanabilme, ofis programlarını kullanabilmeyi ve teknoloji bilgisini içeren sınıf etkinlikleri kullanmayı öğrendiklerini ifade etmişlerdir.

Pedagojik olarak; alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını, öğrenci performanslarını klasik ve alternatif ölçme araçlarıyla değerlendirmeyi, farklı öğrenme ve öğretme stratejilerini, öğrenme teorisi ve kuramlarını, farklı öğretim tekniklerini kullanmayı öğrendiklerini ifade etmişlerdir.

Alan bilgisi olarak; katılımcıların bazıları kendisine bir şey katmadığını, çok uzun konuların çok kısa bir zamanda verildiğini, konuların bütüncül bir şekilde verildiği için anlaşılması güç olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcıların bazıları da yeni ders konularını ve müfredat değişikliklerini öğrendiğini ve sosyal bilgiler öğrenme alanlarını teknoloji ve pedagoji bilgimle birleştirerek daha anlamlı bir şekilde öğretmeyi öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların hizmet içi eğitimde öğrenilenlerin pratiğe dökülmesine ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 6'da belirtilmiştir.

Tablo 6. Hizmet İçi Eğitimde Öğrenilenlerin Pratiğe Dökülmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Katılımcılar	Kategoriler		
	Yöntem ve teknikleri öğrenme durumu	Uygulamalı olarak	Teorik olarak
Ö1	Evet	Sosyal Bilgiler dersine ait içerik, teknoloji ve formasyon bilgimi başarılı şekilde birleştirmeyi...	İnteraktif tahtanın tüm özelliklerini kavradım.
Ö2	Evet	Farklı öğrenme kuramlarına göre uygun teknolojiler kullanarak bir Sosyal Bilgiler konusunu öğretmeyi...	Nöro biyolojik kuramı öğrendim.
Ö3	Evet	Sosyal Bilgiler öğrenme alanlarını, formasyon ve teknoloji bilgim ile bütünleştirerek ders öğretmeyi...	Mobil teknolojileri eğitimde kullanma durumları hakkında fikir sahibi oldum.
Ö4	Evet	Sosyal Bilgiler dersi içeriğini daha iyi öğretmemi sağlayacak çağdaş öğretim teknolojilerini ve uygun öğretim yaklaşımlarını seçmeyi...	Teknoloji-pedagoji ve alan bilgisi arasındaki ilişkinin önemini kavradım.
Ö5	Evet	Klasik - alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına uygun teknolojileri kullanmayı...	Süreç değerlendirmenin önemini kavradım.
Ö6	Evet	Farklı öğretim tekniklerine uygun teknoloji kullanmayı...	Bilmediğim birçok tekniğin ne olduğunu öğrendim.
Ö7	Evet	Bilgisayar ortamında günlük, yıllık ve ünitelendirilmiş yıllık plan hazırlamayı...	Öğrenme alanları ve kazanımlarla yıllık plan yapmanın önemini anladım.
Ö8	Evet	Öğrenme teori ve kuramlarını (Yapısalcı Öğrenme, Çoklu Zekâ Teorisi, Proje-tabanlı Öğretim vb.)...	Proje tabanlı yaklaşımla öğrenmenin nasıl yapılacağını öğrendim.
Ö9	Hayır		

Ö10	Evet	Sosyal Bilgiler dersinde sınıf yönetiminin nasıl organize edeceğini ve sürdürüleceğini...
Ö11	Evet	Sosyal Bilgiler dersine ait kazanımları öğretmek için uygun öğretim yöntemleri seçmeyi...
Ö12	Hayır	

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların büyük bir kısmının hizmet içi eğitimde öğrendiği yöntem ve teknikleri kullandıklarını, çok azının ise kullanmadığı görülmüştür. Katılımcılar uygulamalı olarak sosyal bilgiler dersine ait içerik, teknoloji ve formasyon bilgimi başarılı şekilde birleştirerek ders anlatma konusunda beceri kazandıklarını söylemişlerdir. Ayrıca sosyal bilgiler öğrenme alanlarını; formasyon ve teknoloji bilgisi ile bütünleştirerek ders anlatmayı, sosyal bilgiler dersi içeriğini daha iyi öğretmek amacıyla çağdaş öğretim teknolojilerini ve uygun öğretim yaklaşımlarına uygun ders anlatmayı, sosyal bilgiler dersi içeriğini daha iyi öğretmeyi sağlayacak çağdaş öğretim teknolojilerini ve uygun öğretim yaklaşımlarını seçmeyi, öğrenme teori ve kuramlarını (Yapısalcı Öğrenme, Çoklu Zekâ Teorisi, Proje-tabanlı Öğretim vb.) bilerek ders dersin düzenlenmesini öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte aynı zamanda sosyal bilgiler dersine ait kazanımları öğretmek için uygun öğretim yöntemleri seçmeyi, farklı öğrenme kuramlarına göre uygun teknolojiler kullanarak bir sosyal bilgiler konusunu öğretmeyi öğrendiklerini de ifade etmişlerdir.

Katılımcılar teorik olarak interaktif tahtanın tüm özelliklerini ve mobil öğrenme tekniklerini kavradıklarını söylemişlerdir. Öğretmede süreç değerlendirmenin önemini kavradıklarını ve daha önce bilmediği, duymadığı birçok tekniği bu kursta öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte Proje Tabanlı yaklaşımla öğrenmenin nasıl yapılacağını ve Nöro Biyolojik kuramın nasıl uygulanacağını öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların hizmet içi eğitime ilişkin beklentilerine yönelik analiz sonuçları Tablo 7'de belirtilmiştir.

Tablo 7. Hizmet İçi Eğitime İlişkin Beklentilerine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Katılımcılar	Kategoriler		
	Düzyey	Mesleki gelişime katkı	Kişisel gelişime katkı
Ö1	Verimli	Farklı yöntem ve teknikleri öğrendim	Öğretmen adaylarına rehber olabileme...
Ö2	Verimli	Farklı kuramları öğrendim.	Değişen paradigmlar ve eğitim sistemi üzerinde farkındalık olma...
Ö3	Verimli	Alternatif ölçme ve değerlendir tekniklerini öğrendim.	Öğretmenlik yaptığım alandaki bilgileri yeniden hatırlamamı sağlama...
Ö4	Verimsiz		Öğretmenlik yaptığım alanı günlük yaşamda ilişki kurmamla...
Ö5	Verimli	Eğitim teknolojilerinde kullanacağım yazılımları öğrendim.	Alanımla ilgili öğrencilerimde olumlu tutum geliştirmemi sağlamada....
Ö6	Verimli	Yeni bir teknolojinin öğretime uygunluğunu	Eğitim koçluğu hakkında....

		değerlendirmeyi öğrendim.	
Ö7	Verimli	Farklı öğrenme model ve kuramlarına uygun teknolojileri kullanmayı öğrendim.	Öğrenme gücü çeken öğrencileri tanımamda...
Ö8	Verimli	Öğrenmeyi olumlu yönde etkileyecek teknolojileri kullanmayı...	Üstün ve özel yetenekli öğrencileri tanımamda....
Ö9	Verimsiz		Meslektaşlarımla olumlu iletişim kurmamada...
Ö10	Verimli	Yazışma kurallarını öğrendim.	Sorun çözme teknikleri öğrenmemde...
Ö11	Verimli	Klasik - alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına uygun teknolojileri kullanmayı...	Demokratik yurttaşlık ve insan hakları eğitiminde
Ö12	Verimsiz		Hızlı okuma teknikleri sayesinde daha fazla kitap okumamı...

Tablo 7 incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun hizmet içi eğitimi verimli bulurken bir kısmı da verimsiz olarak görmektedir. Katılımcılar mesleki gelişime katkısı bakımından; farklı öğretim kuramlarını, yöntemlerini, tekniklerini, ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretim teknolojilerini derste nasıl aktif bir şekilde uygulayacaklarını da mesleki gelişim açısından öğrendiklerini ifade etmişlerdir.

Kişisel gelişime katkısı bakımından hizmet içi eğitimin; hızlı okuma tekniklerini, kendi meslektaşlarıyla olumlu iletişim becerilerini, üstün yetenekli ve öğrenci gücü çeken öğrencileri tanımamı sağlamada yardımcı olmuştur. Ayrıca öğretmen adaylarına rehberlik etmemde, öğretmenlik yaptığım alanla günlük yaşamı birleştirmemde faydalı olmuştur. Bununla birlikte eğitim alanında değişen paradigmlar hakkında bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların gelecekteki hizmet içi eğitime yönelik önerilerinin analizleri Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların Gelecekteki Hizmet İçi Eğitime Yönelik Önerileri

Katılımcılar	Kategoriler		
	Beklenti düzeyi	Olumlu yönler	Olumsuz yönler
Ö1	Yüksek	Kurs Süresinin Artırılması	Verimli olmadığını düşünüyorum.
Ö2	Yüksek	Etkinlik Kurslarının Aşamalı Olması	Zaman sıkıntısı çektik. Bir sürü konu aynı anda verilmeye çalışıldı.
Ö3	Yüksek	Hedef Kitlenin Seçimi	Konuya ilişkin alan uzmanı yetersizdi.
Ö4	Yüksek	Fiziksel Ortamların	Fiziksel ortam yeterli

		Düzenlenmesi	değildi.
Ö5	Yüksek	-	-
Ö6	Yüksek	Hİ kurslarının her ilde açılması	İllerdeki koordinasyon eksikliği..
Ö7	Yüksek	Hİ Kurslarının Sıklıkla Açılması	-
Ö8	Yüksek	Materyal verilmesi	Amacına uygun materyal yok.
Ö9	Düşük		
Ö10	Yüksek	Teorik bilginin artırılması	-
Ö11	Yüksek	Zamanlamanın iyi yapılması	Teknik sorunlar yaşanması.
Ö12	Düşük		Ara tatillerde yapılması.

Tablo 8 incelendiğinde katılımcıların çok büyük bir kısmı hizmet içi eğitimi verimli bulurken çok azı verimsiz bulmaktadır. Hizmet içi eğitimi olumlu olarak gören katılımcılar; kurs zamanlamasının yerinde olması, fiziksel ortamı uygun bulduklarını ve uygulamalı kursların aşamalı olarak verdiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca artık bu kursların taşrada da sıklıkla açıldığını ve bu kurslardan istedikleri takdirde katılabildiklerini söylemişlerdir. Bununla birlikte teorik ve uygulama düzeyinde bilgilerinin arttıklarını ifade etmişlerdir.

Bu kursları öneri olarak kurs süresince zamanlama sıkıntısı, teknik sorunlar, koordinasyon eksikliği ve zaman sıkıntısı yaşandığını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte amacına uygun materyal verilmemesi, alan uzmanı yetersizliği ve ara tatillerde yapılması eleştirileri de olmuştur.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada elde edilen sonuçlara göre; katılımcılar hizmet içi eğitimleri büyük oranda verimli bulmaktadır. Katılımcılar bu kursların mesleki gelişimlerini olumlu derecede etkilediğini ve kendi eksiklerini gördüklerini ve yeni şeyler öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğretmenlik mesleğine olan saygının da artması için hizmet içi eğitim faaliyetlerini yararlı bulmaktadır. Alinyazında yapılan birçok araştırma da hizmet içi eğitimin gerekliliği üzerinde durmaktadır (EU, 2007; Fok vd., 2005; Garton ve Chang, 1997; Karagiorgi ve Symeou, 2007; Wray, 1989).

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu hizmet içi eğitimden beklentilerinin karşılandığını ifade etmişlerdir. Katılımcılar bu kurslar sayesinde eğitimin kalitesini artırdığını, zamana ve mekâna bağlı kalmadan öğrenmenin nasıl gerçekleştiğini kavramalarına yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Aydın (2008) yapmış olduğu çalışmada hizmet içi eğitim beklentisinin öğretmen üzerinde yüksek düzeyde doyum elde ettiğini, programlarda edindikleri bilgileri kendi sınıflarında kullanıp, meslektaşlarıyla da paylaşabildiğini, okul yönetiminin kendilerine bu konuda destek verdiğini ve yeni teknolojik gelişmelerin sınıflarında kullanma imkânlarının sağlandığını ifade etmişlerdir. Baran ve Çağıltay (2006) da öğretmenlerin bilişsel, duyuşsal gelişmelerini sağladığı teknoloji ile desteklenmesi sayesinde öğretmenlerin kendilerinin keşfedemedikleri yanlarını ortaya çıkardığını ifade etmişlerdir.

Katılımcıların büyük çoğunluğu hizmet içi eğitimden bilgi ve deneyim olarak faydalandıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar, hizmet içi eğitim sayesinde interaktif tahta kullanımı, mobil teknolojileri derste etkin bir şekilde yararlanılması, ofis programları gibi birçok teknoloji içeren yazılımları kullanmayı öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Pedagojik olarak ölçme değerlendirme yaklaşımlarını, alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarını ve yeni teori yaklaşımları derste etkin bir şekilde kullanabildiklerini ifade etmişlerdir. Alan bilgisi olarak sosyal bilgiler öğretmenlerinin vermekle yükümlü oldukları yeni seçmeli derslerin (hukuk ve adalet dersi gibi..) içerik ve amacını öğrendiklerini ve kendi görev yaptıkları okulda bu dersleri seçmenin önemiyle ilgili öğrencileri, okul idaresini ve velileri bilgilendirdiklerini söylemişlerdir. Aydın (2008) de öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetlerine katıldıktan sonra edindikleri bilgi ve becerileri okul ortamına aktardığını ifade etmektedir. Acat ve Demir (2007), Erdal (2007) ve Atikol (2008) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımları konusunda kendilerini yeterli hissetmediklerini ifade ederken, Kazu, Palu ve Demiralp'in (2008) çalışmasında öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımları ve öğretim yöntem ve teknikleri konusunda hiç bilgi sahibi olmadıklarını ortaya koymuştur. Bu sebeptendir ki öğretmenlerin hizmet içi eğitim kurslarından mutlaka faydalanması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Hizmet içi eğitime katılan öğretmenlerin kursta öğrendiği öğretim yöntem ve teknikleri sınıf ortamında kullandıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenler derste sosyal bilgiler dersine yönelik içerik, teknoloji ve pedagoji bilgisini birleştirerek ders işlediğini ifade etmişlerdir. Sosyal bilgiler dersi içeriğini daha iyi öğretmeyi sağlayacak çağdaş öğretim teknolojilerini ve uygun öğretim yaklaşımlarını seçmeyi, öğrenme teori ve kuramlarını (Yapısalcı Öğrenme, Çoklu Zekâ Teorisi, Proje-tabanlı Öğretim vb.) bilerek ders dersin düzenlenmesini öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte kursta öğrendikleri mobil öğrenme tekniklerini sınıf ortamına taşıdıklarını ifade etmişlerdir. Tekin ve Ayas'ın (2008) öğretim yöntemleriyle ilgili meslekî gelişimlerini sağlamak amacıyla düzenlemiş oldukları hizmet içi eğitime ilişkin araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Bu çalışmada hizmet içi eğitim kursunun, öğretmenlerin kavramsal anlamayı tespit ve kavram öğretim yöntemleri hakkında yeni bilgi ve beceriler kazandırdığını göstermiştir. Akkuş ve Kadayıcı'nın (2008) yapmış olduğu çalışmada da hizmet içi eğitim kursuna katılan öğretmenlerin daha önce hiç bilmedikleri öğretim yöntem ve teknikleri hiç bilmediklerini fakat kurstan sonra bunları öğrendiklerini sınıf ortamında uyguladıklarını ifade etmişlerdir. Önen, Saka, Erdem, Uzal ve Gürdal'ın (2008) yapmış oldukları çalışmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Katılımcıların büyük çoğunluğu hizmet içi eğitimi verimli bulduklarını ifade etmişlerdir. Hizmet içi eğitim sonunda katılımcılar mesleki gelişim açısından birçok yöntem teknik strateji ve kuramları öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Mesleki gelişime katkısı bakımından ise hızlı okuma tekniklerini, meslektaşlarıyla olumlu iletişim becerilerini öğrendiklerini söylemişlerdir. Ayrıca günlük yaşam ile mesleki yaşamlarını birleştirmede bu kursların çok faydalı olduklarını ifade etmişlerdir.

Katılımcılar hizmet içi eğitimi büyük oranda verimli bulmaktadır. Hizmet içi eğitim zamanlamasının yerinde olması, fiziksel koşulların eskisinden daha iyi olduğu ve uygulamalı olarak yapılması gibi önerilerde bulunmuşlardır. Fakat kurs faaliyeti sırasında zamanlama sıkıntısı, teknik sıkıntılar, koordinasyon gibi sıkıntıların

da olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte özellikle 2010'da FATİH projesiyle birlikte bu hizmet içi eğitim faaliyetlerinin önemi daha da arttığı MEB'in hizmet içi faaliyetlerinden anlaşılmaktadır. Fakat bu çalışmaların ülkenin eğitim politikasını oluşturacak şekilde olmadığı da çeşitli alan yazında belirtilmektedir (Ekici ve Yılmaz, 2013; Günel ve Tanrıverdi, 2014; Keleş ve Dinçer, 2013).

Araştırmada elde edilen sonuçlar ışığında şu öneriler sunulmuştur;

- Sosyal bilgiler eğitimine yönelik hizmet içi kursların sayısı artırılmalıdır.
- Hizmet içi eğitim faaliyetlerinde alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarıyla birlikte alternatif öğretim teknik ve yöntemlere yer verilmelidir.
- Hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan öğretmenlerden mutlaka geri bildirim alınmalıdır. Eksikleri varsa yanlışlıkları görmek için.
- Hizmet içi eğitim etkinliklerini süresini ele alınan konunun öğretilmesine olanak verecek düzeyde olmalıdır.
- Hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan öğretmenlerin alan uzmanı olmasına ve eğitsel donanım özelliğine göre titizlikle seçilmelidir.
- Hizmet içi eğitime katılanların uygun zamanlama yapılmasına dikkat edilmelidir. Katılımcılar için uygun zaman dilimleri seçilmelidir.
- Ortaokullarda gurupla hareket etmelerini sağlayacak yönetici-öğretmen, öğretmen-öğretmen, öğretmen-veli ilişkileri birlikte düşünülerek aynı bakış açısı kazanmalarına olanak sağlayacak kurslara yer verilmelidir.
- Hizmet içi eğitim çalışmaları konusuyla ilgili araştırmalar sadece durum tespiti için değil aynı zamanda deneysel olarak da yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Acat, B. ve Demir, E. (2007). *Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretim Programlarındaki Değerlendirme Süreçlerine İlişkin Görüşleri*. 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 5-7.
- Adıgüzel, Ö. (2014). *Eğitimde Yaratıcı Drama (5. baskı)*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- Akkuş, H. ve Kadayıfçı, H., (2007), "Laboratuar Kullanımı" Konulu Hizmet İçi Eğitim Kursu İle İlgili Bir Değerlendirme, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (27) 1, 179-193
- Akyüz, M. (1999). İlköğretimde Görev Yapan Öğretmene Yönelik Hizmet İçi Eğitim, Eğitimden Yansımalar V, 21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu, Ankara.
- Aslan, H. (2008). *Endüstri Meslek Liselerinde Kültür Dersleri Öğretmenlerinin Mesleğe Ve Kuruma Yabancılaşma Düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Atikol, R. (2008). *In-Service English Teachers' Opinions Of Assessment And Evaluation Of Young Learners: Portfolio Assessment As An Alternative*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

- Aydın, D. (2008). *Öğretmenlerin, Yöneticiler Tarafından Hizmet İçi Eğitim Programıyla Desteklenmesi Sonucunda Kazandıkları Bilgi Ve Becerileri Eğitime Yansıtma Düzeylerinin İncelenmesi (İstanbul-Beykoz İlçesi Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Aydoğan, İ. (2002). *MEB İlköğretim Okulları Yönetici ve Öğretmenlerinin Personel Geliştirmeye İlişkin Görüşleri (Kayseri İli Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi.
- Aytaç, T. (2000). Hizmet İçi Eğitim Kavramı ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar, *Milli Eğitim Dergisi*, 147, 66-69.
- Bağcı, N. ve Şimşek, S. (2000). Milli Eğitim Personeline Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Genel Bir Bakış, *Milli Eğitim Dergisi*, 146, 9-12.
- Baran, B. ve Çağıltay, K. (2006). Teachers Experiences in OPD Environment. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 7(4), 110-122.
- Boydak, M. (1999). *Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkilliliğinin Değerlendirilmesi: (Fırat, Gazi, Marmara Üniversiteleri ve TÜBİTAK Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Çepni, S. (2005). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*. (2. Baskı) Trabzon: Üçyol Yayınevi.
- Çetinkaya, A. N., Bal, H., Erbil, O., Armağan, H., Tinkılıç, C. ve Günay, D. (1999). *Müfredat Laboratuvar Okulu Modeli*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- Çevikbaş, R. (2002). *Hizmet İçi Eğitim ve Türk Merkezi Yönetimindeki Uygulaması*, Nobel Yayın Dağıtım, 1. Baskı, Ankara.
- Darling-Hammond, L. ve Bransford, J. (2005). *Preparing Teachers For A Changing World: What Teachers Should Learn And Be Able To Do*. Washington, DC: National Academy of Education Committee on Teacher Education.
- Ekici, S. ve Yılmaz, B. (2013). An Evaluation on FATİH Project. *Turkish Librarianship*, 27(2), 317- 339.
- Erdal, H. (2007). 2005 İlköğretim Matematik Programı Ölçme Değerlendirme Kısımının İncelenmesi (Afyonkarahisar İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Ersoy, G. (2007). *Endüstri Meslek Lisesinde Görev Yapan Kültür Öğretmenlerinin İş Doyum Düzeyleri Ve Bir Uygulama*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- European Union. (2007). *EU on Teacher Education*. Retrieved From http://www.eaea.org/news.php?aid=13883&hakustr=teacher%20educatio n#a_13883
- Fok, S., Chan, K., Sin, K., Hg, A. H. and Yeung, A. S. (2005). In-Service Teacher Training Needs in Hong Kong. Paper Presented at the Annual Conference of the Australian Association for Research in Education, Sydney, Australia.
- Garton, B. L. ve Chang, N. (1997). An assessment Of The İnservice Needs Of Beginning Teachers Of Agriculture Using Two Assessment Models. *Journal of Agricultural Education*, 38(3), 51-58.
- Günel, M. ve Tanrıverdi, K. (2014). In-Service Training in the World and Turkey: (Loss Of Institutional And Academic Memories). *Education and Science*, 39(175), 73-94.

- Karadağ, F. N. (2012). *Yetişkinlerin Katıldıkları Hizmet İçi Eğitimlerinde Kullanılan Yaratıcı Drama Yöntemi Hakkındaki Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karagiorgi, Y. ve Symeou, L. (2007). Teachers' In-Service Training Needs In Cyprus. *European Journal Of Teacher Education*, 30(2), 175-194.
- Kaya, A., Çepni, S. ve Küçük, M. (2004). Fizik Öğretmenleri için Üniversite Destekli Bir Hizmet İçi Eğitim Model Önerisi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET* January 2004 ISSN: 1303-6521 3(1).
- Kayabaşı, Y. (2008). Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimde Yetiştirilmesinin Önemi Ve Esasları.TSA, 12(2), 9-32.[Çevrim-içi: http://dokuman.tsadergisi.org/dergiler_pdf/2008/2008-Agustos/6.pdf], Erişim tarihi: 30 Nisan 2016.
- Kazu, H., Pullu, S. ve Demiralp, D. (2008). *Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Ölçme Ve Değerlendirmeye Yönelik Görüşleri Ve Uygulamaları*. VII. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı.
- Keleş, E. ve Çelik, D. (2013). Investigation of In-Service Training Courses Performed About Computer Technologies and Their Application in Education between 2000 and 2010 in Turkey. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 1(2),164-194.
- MEB EARGED. (1995). Öğretmen Değerlendirme, MEB Yayınları, Ankara
- MEB, (2015). *Hizmet İçi İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü*. http://personel.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=108
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An Expanded Sourcebook*. Sage.
- Önen, F., Mertoğlu, H., Saka, M. ve Gürdal, A. (2009). Hizmet İçi Eğitimin Öğretmenlerin Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Bilgilerine Etkisi: Öpyep Örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3).
- Özaydınlık, K., Kabaran, H., Göçen, G. ve Altıntaş, S. (2014). *Öğretmen Adaylarının Öğretim Elemanlarından Bulunan Öğretmenlik niteliklerine İlişkin Algıları/ The Perceptions of Pre-Service Teachers about Teaching Qualities of Their Instructors*. Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 9/8, <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7125>, p. 697-710.
- Özyürek, L. (1981). *Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Öğretim Programlarının Etkinliği*. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, No: 102, Ankara.
- Pehlivan, İ. (1997). Türkiye’de Ulusal Kalkınma ve Kurumsal Verimliliğin En Önemli Araçlarından Biri Hizmet İçi Eğitimidir, *Milli Eğitim Dergisi*, 133, 26-28.
- Richert, A. E. (1991). Using Teacher Cases for Reflection and Enhanced Understanding, Ann Lieberman ve Lynne Miller (Ed.), *Staff Development for Education in the 1990's*, Second Teachers College Press, New York.
- Saban, A. (2000). Hizmet İçi Eğitimde Yeni Yaklaşımlar. *Milli Eğitim Dergisi*,145(1), 25-27.
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen Yeterlilikleri ve Mesleki Gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlanmasında Eğitim*, 58, 40-45.

- Taymaz, A. H., Sunay, Y. ve Aytaç, T. (1997). Hizmet İçi Eğitimde Koordinasyon Sağlanması Toplantısı, *Milli Eğitim Dergisi*, 133, 13-17.
- Tekin, S. ve Ayas, A. (2005). Kimya Öğretmenlerine Yönelik Bir Hizmet İçi Eğitim Kursunun Yansımaları: Akçaabat Örneği, *Milli Eğitim Dergisi*, (165), 107-122
- Türk Eğitim Derneği. (2009). *Öğretmen Yeterlikleri: Özet Rapor 1*. Baskı, VI+40 s, 160x235 mm ISBN 978-9944-5128-7-9
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: *Görüşme. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 6(4), 543-559.
- Wray, D. (1989) Negotiating needs in school-focused inset. *British Journal of In Service Education*, 15(3), 145-149.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2000). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yönel, A. (2004). *Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Yaratıcı Dramaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

EXTENDED SUMMARY

Introduction

Vocational information which teachers had at undergraduate level loses their validity in time and effectiveness of some information reduces. Achieving success by education system which cannot accommodate change is not possible. Teachers who have great importance for development of individuals need training for adapting changing and developing educational system. There by Ministry of National Education (MEB) tries to make this systematic by in service training activities for achieving success in educational system. Even though ministry of national education has man works and application by in service activities it appears as common result of many activities that they are not suitable with professional development of teachers accordingly with common mind. Objective of this study is that it was made for examining the ideas of social studies teacher according to in service training activities.

Method

This study was performed with semi structured interview method which is one of quantitative research method. Participants of research is limited with social studies teachers who attended to local and central in service training courses in Gaziantep City Nizip town. Sampling with objective was used in research and semi structured interview form was used as data collection tool. This technique has advantage of asking questions in depth about subject he/she researches and to make clear the case by asking question again in the event that answer could not be got exactly. 10 open ended questions which were prepared by researcher were directed to social studies teachers. First four questions were asked for demographic information which was mentioned in table 2 and 6 of questions consists of open ended questions for in service activities.

Analysis of data was made by descriptive and content analysis and coding was implemented according to research problems. Time required for answering questions were given to participants. Expert opinions were utilized for prepared questions and validity for content and scope was maintained. Data were analyzed separately for maintaining validity of research and it appears that themes and subthemes which were obtained from each data source support each other.

Findings (Results)

75% of participants consider in service course as efficient and 25% of them consider them as inefficient. Participants mentioned that they find in service training courses as useful for seeing their deficiencies and professional development and they learn new things.

83% of participants mentioned that in service trainings met their expectations and 17% they mentioned that they could not meet their expectations. As positive expectation, it has improved quality of training and assisted them to comprehend how learning occurs without being depended time and place. 83% of participants mentioned that they utilized from in service training courses as information and experience and 17% of them mentioned that they could not utilize. When we divide in service training courses into technology, pedagogy, and field knowledge categories, they mentioned that they have learnt interactive board usage, course software, mobile technology usage and able to use office programs and learnt how to use classroom activities which include technology information.

83% of participants mentioned that they use methods and techniques which they learnt in inservice training courses and 17% of them do not use them. Participant pointed out that they gained skill for instructing course by combining content, technology and formation information successfully with applied manner.

Conclusion and Discussion

Participants are mostly finding in service training courses efficient according to obtained results. Participants mentioned that these courses influence their professional development positively and they saw their deficiencies and they learnt new things. Also they find in service training activities as useful for enhancing respect against teaching profession. Majority of participants mentioned that in service training activities meet their expectations. Participants mentioned that quality of training has increased by this manner and assisted them to comprehend how to learn as being independent from time and location. Majority of participants expressed that they utilized from in service courses as knowledge and experience. Participants mentioned that they learnt how to use software including many technologies such as interactive board usage, mobile technology effectively in classroom by means of in service training courses. It appears that teachers who participate in service courses use method and technologies which they have learnt in in-service training courses in classroom environment.

Teachers mentioned that they instruct courses by combining content, technology and pedagogy information for social studies. They pointed out that they have learnt how to organize courses by knowing that modern teaching technologies and proper teaching approaches, learning theories and hypothesis (structuralist learning, multiple intelligence theory, project based teaching etc. which will allow teaching social studies course content better. In addition to this they said that they carry mobile learning techniques into classroom environment.

Participants majorly considers in service courses as efficient. They made recommendations such as timing courses properly, to have better physical circumstances and implementing them as applied manner. However they mentioned that there are problems such as timing in course activities, technical problems and coordination. It can be understood from Ministry of National Education that importance of these work have increased together with FATİH Project in 2010. However it is mentioned in field literature that these works are not such manner to form educational policy of country.